

Univerza v Ljubljani

**PRIPRAVA IN AKREDITACIJA
SKUPNIH ŠTUDIJSKIH
PROGRAMOV NA
UNIVERZI V LJUBLJANI**

Ljubljana, januar 2015

Kazalo vsebine

1	Uvod.....	1
2	Oprelitev skupnega študijskega programa.....	2
3	Pravna podlaga v RS na področju skupnih študijskih programov	3
4	Pomen skupnih študijskih programov	3
4.1	Zakaj skupni študijski program.....	3
4.2	Zlata pravila oblikovanja skupnih študijskih programov.....	3
5	Koraki za pripravo in akreditacijo skupnega študijskega programa na UL	5
6	Zaključek.....	7
	Uporabljena in priporočena literatura in viri	8

1 UVOD

Ministri, pristojni za visoko šolstvo, so na praškem srečanju leta 2001 sprejeli agendo (praški komunike), s katero so sprožili povezovanje študijskih programov v skupnem evropskem visokošolskem prostoru. V sporočilu pozivajo evropski visokošolski sektor, naj v predmete in predmetnike študijskih programov na vseh ravneh vključuje »evropske« vsebine oziroma usmeritve. Študijske programe ali njihove posamezne dele na posameznih stopnjah naj ponujajo visokošolske institucije v sodelovanju z visokošolskimi institucijami iz različnih držav, s čimer se spodbuja sistemsko sodelovanje visokošolskih institucij, mobilnost študentov in učiteljev, oblikovanje skupnih programov, ki vodijo do priznane skupne diplome.

Praški komunike: *»In order to further strengthen the important European dimensions of higher education and graduate employability Ministers called upon the higher education sector to increase the development of modules, courses and curricula at all levels with »European« content, orientation or organization. This concerns particularly modules, courses and degree curricula offered in partnership by institutions from different countries and leading to recognized joint degree.«*

Osnovne usmeritve, kot so: ustvarjanje skupnega evropskega visokošolskega prostora, internacionalizacija visokega šolstva in mobilnost študentov ter učiteljev so temeljni kamni celotnega reformnega procesa v visokem šolstvu od podpisa Bolonjske deklaracije in jih vsebujejo ter poudarjajo vsa sporočila ministrov za visoko šolstvo. Hkrati te usmeritve predstavljajo podlago za skupne študijske programe, ki jih posebej za novo desetletje poudarja tudi komunike konference evropskih ministrov, pristojnih za visoko šolstvo (Leuven in Louvain-la-Neuve, 28.-29. april 2009):

Leuven in Louvain-la-Neuve komunike: 19. V strukturi študijskih programov je treba znotraj vsakega od treh ciklov ustvariti priložnosti za mobilnost. Skupne stopnje in programi ter prostori za mobilnost morajo postati bolj pogosta praksa. Poleg tega je treba politike mobilnosti utemeljiti na vrsti praktičnih ukrepov, ki se tičejo financiranja mobilnosti, priznavanja, razpoložljive infrastrukture, viz in delovnih dovoljenj. Fleksibilne študijske poti in aktivne politike informiranja, popolno priznanje študijskih dosežkov, pomoč pri študiju ter polna prenosljivost štipendij in posojil so nujni pogoji. Mobilnost mora voditi k bolj uravnoteženemu toku mobilnih študentov po vsem evropskem visokošolskem prostoru, prizadevamo pa si tudi za izboljšanje deležev udeležnosti različnih skupin študentov.

Sodelovanje v skupnih študijskih programih z visokošolskimi institucijami iz tujine predstavlja pomembne sistemske, praktične in tehnične izzive, predvsem zato, ker se nacionalne zakonodaje in izobraževalni sistemi sodelujočih institucij med seboj znatno razlikujejo. To nemalokrat povzroča izjemne praktične ovire tako pri pripravi, kot pri akreditaciji, še najbolj pa pri sami izvedbi skupnih študijskih programov, saj je v okviru organizacije takšnega študija potrebno nenehno usklajevanje med nacionalnimi predpisi, postopki in roki.

Namen dokumenta, ki ga imate pred seboj, je pregledno predstaviti korake, potrebne za pripravo in akreditacijo skupnih programov na UL tako, da bo v pomoč koordinatorjem skupnih programov na članicah UL. Ob upoštevanju predpisov, dosedanje prakse in na podlagi izkušenj, si koraki sledijo smiselno glede na značilnosti okolij, v katerih delujejo partnerske institucije glede na pripravo, akreditacijo/potrjevanje in izvajanje skupnih študijskih programov ter glede na to kako so razdeljene vloge akterjev pri pripravi povsem novega študijskega programa v postopku priprave in akreditacije. S tem namenom naj bi ta dokument pomagal članicam in izboljšal preglednost postopkov pri oblikovanju in akreditaciji skupnih študijskih programov. Pomagal naj bi doseči pripravo sistematično dodelanih, konsistentnih in izvedljivih predlogov skupnih študijskih programov. Hkrati naj bi zmanjšal tveganja, ki jih predstavlja nepoznavanje partnerskih institucij ter sistemov v katerih delujejo in ki vplivajo na strukturo in trajanje študija in položaj študentov.

Dokument je oblikovan upoštevajoč trenutno veljavno visokošolsko zakonodajo v Sloveniji, ki se nanaša na opredelitev in akreditacijo skupnih študijskih programov. V kolikor je mogoče, so navodila fleksibilna in dovoljujejo dovoljšnjo mero pogajanj in usklajevanja s partnerji, ki je dopustna tudi znotraj predpisov, ki to področje urejajo v Sloveniji. Osnovo predstavljajo viri, navedeni na koncu tega dokumenta in izkušnje UL, kot tudi izkušnje drugih držav, ki kažejo na iste ovire pri pripravi, akreditaciji in izvedbi skupnih programov.

Dokument je namenjen članicam Univerze v Ljubljani pri oblikovanju in vzpostavljanju skupnih študijskih programov. Vsebuje splošne informacije o skupnih študijskih programih, pravno podlago ter navodila in postopke priprave skupnih študijskih programov.

Dokument za pripravo in akreditacijo skupnih študijskih programov na Univerzi v Ljubljani je sprejel Senat Univerze v Ljubljani na seji dne 27. 1. 2015.

2 OPREDELITEV SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Skupni študijski programi so **najvišja oblika integriranosti** več visokošolskih institucij pri študijski dejavnosti, saj predstavljajo enoto študijske ponudbe, v kateri enakovredno sodelujejo partnerske institucije, ki podeljujejo skupno diplomu in to v vseh fazah razvoja študijskega programa (od zasnove, do akreditacije in izvajanja). Ostale oblike sodelovanja v študijski dejavnosti se glede na povezanost vsebin oziroma programov razvrščajo okvirno po naslednjih stopnjah:

1. ODHODI ŠTUDENTOV IN UČITELJEV UL V TUJINO, NA PARTNERSKO INSTITUCIJO
2. IZMENJAVA ŠTUDENTOV IN UČITELJEV MED UL IN PARTNERSKO INSTITUCIJO
3. SOMENTORSTVO PRI RAZISKOVALNEM DELU NA DOKTORSKI DISERTACIJI (CO-TUTELLE)
4. PONUDBA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA UL V TUJINI (DISLOCIRANA ENOTA)
5. PONUDBA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA UL ZA IZVEDBO NA TUJI PARTNERSKI INSTITUCIJI (FRANŠIZA)
6. SODELOVANJE MED DVEMA ŠTUDIJSKIMA PROGRAMOMA UL IN PARTNERSKE INSTITUCIJE (na isti stopnji izobrazbe) ZA PRIDOBITEV DVOJNE DIPLOME
7. **SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAM UL IN PARTNERSKE INSTITUCIJE (partnerskih institucij)**

V slovenski zakonodaji so skupni študijski programi *študijski programi za pridobitev izobrazbe, ki jih visokošolski zavod sprejme in izvaja skupaj z enim ali več visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije ali tujine (33.b člen ZViS)*.

V mednarodnih dokumentih se še vedno pojavljajo različne opredelitve pojma skupni študijski program:

Smernice EUA¹ opredeljujejo skupne študijske programe kot študijske programe, ki jih skupaj razvije in izvaja več visokošolskih institucij v različnih državah. Značilnost teh programov je, da študenti vsake partnerske institucije del študijskih obveznosti opravijo na drugi partnerski instituciji in so te obveznosti v celoti in avtomatično priznane na vseh partnericah. Prav tako lahko učitelji sodelujočih institucij poučujejo na drugih partnerskih institucijah.

¹ Guidelines for Quality Enhancement in European Joint Master Programmes, EUA, Bruselj, 2006

Univerza v Ljubljani v okviru skupnih študijskih programov študentom teh programov predpisuje **obvezno mobilnost študentov** med partnerskimi institucijami (najmanj 30 kreditnih točk ECTS oz. najmanj ¼ kreditnih točk ECTS celotnega študijskega programa).

3 PRAVNA PODLAGA V RS NA PODROČJU SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

Pri načrtovanju in oblikovanju skupnih študijskih programov je poleg mednarodnih priporočil o razvoju in izvajanju skupnih programov, o njihovem priznavanju, akreditaciji in pridobivanju sredstev za njihovo organizacijo in izvedbo, nujno potrebno upoštevati nacionalno zakonodajo vseh sodelujočih partneric in institucionalne predpise, ki jih je potrebno upoštevati pri oblikovanju in izvajanju skupnih študijskih programov.

Aktualna pravna podlaga na področju skupnih študijskih programov v RS.

4 POMEN SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

4.1 ZAKAJ SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAM

Univerza v Ljubljani je s [Strategijo internacionalizacije UL 2014-2017 \(2020\)](#) izrazila svoje cilje in načrte tudi na področju strateških partnerstev s tujimi univerzami in na področju različnih vrst sodelovanja s tujimi visokošolskimi institucijami v študijski dejavnosti. Cilji so navedeni v strategiji in med njimi je cilj za polovico povečati število programov, ki vodijo k dvojnimi ali skupnim diplomam.

Pri tem pa je treba poudariti, da je temeljita priprava na to zahtevno sodelovanja ključna za odpravo tveganj, ki so jim lahko izpostavljeni skupni študijski programi v vseh fazah sodelovanja in izvajanja. V nadaljevanju so zato predstavljena zlata pravila pri oblikovanju skupnih študijskih programov in predvideni koraki, s katerimi se zagotavlja, da se partnerske institucije pravočasno in pravilno pripravijo na dolgoročno sodelovanje.

4.2 ZLATA PRAVILA OBLIKOVANJA SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV²

1. Razlogi za oblikovanje programov

Razlogi za oblikovanje novega skupnega programa morajo biti dobro premišljeni. Ali se je izkazala potreba zanj na nacionalni ali evropski ravni? Je skupen program najprimernejša oblika za doseg zastavljenih ciljev? Kakšno dodano vrednost ima tak program za vse udeležence in za sodelujoče institucije?

2. Premišljen izbor partnerjev/ sodelujočih ustanov

Obstaja več načinov, kako najti institucionalne partnerje za sodelovanje v skupnem programu. Izbor ima velik vpliv tudi na samo izvedbo programa. Tesno sodelovanje in medsebojno zaupanje je nujno potrebno za skupno izvedbo programa. Nujno je potrebna komunikacija tudi zaradi priznavanja programa in opravljenih obveznosti na partnerskih institucijah. Potreben je tehten premislek o tem, koliko partnerskih institucij je smiselno vključiti v skupni program in/ali koliko naj si bodo le te med seboj različne oz. podobne.

² Developing Joint Master Programmes for Europe. Results of the EUA Joint Masters Project. European University Association (EUA). Bruselj, 2004

3. Postavitev argumentiranih ciljev in pričakovanj

Za uravnoteženo sodelovanje je nujno, da so vse partnerske institucije udeležene pri razvoju in definiranju ciljev skupnega programa. Biti del skupnega izobraževalnega procesa je veliko lažje, če sodeluješ s partnerji pri njegovem nastajanju že od začetka in se ne vključiš kasneje. To se nanaša predvsem na skupno oblikovanje predmetnika in študijskih vsebin, prilagojenih ciljem programa. Pri oblikovanju programa moramo upoštevati možnosti za mobilnost študentov. Le ti morajo imeti v okviru skupnega programa možnost študirati v vsaj dveh različnih državah.

4. Zagotoviti, da vsi partnerji podpirajo cilje in skupni program

Institucionalna podpora vseh partnerjev je za dolgoročno izvedbo programa nujno potrebna že od samega začetka nastajanja programa. Na osnovni ravni to vključuje dokumente z izraženo namero in zavezo ter kasneje natančno opredeljene vloge vseh partnerjev v procesu nastajanja, akreditacije in izvedbe programov.

5. Zagotoviti zadostno udeležbo zaposlenih na akademski in administrativni ravni

Organizacija in izvedba programa ne more biti samo na ramenih nekaj predanih posameznikov. Skupen program mora biti vgrajen v delovanje institucije enakopravno vsem drugim študijskim programom te institucije in zagotovljena stabilnost za njegovo izvajanje, zagotavljanje kakovosti in posodabljanje.

6. Zagotoviti sprejemljivo finančno strategijo za program

Strategija bi morala opredeliti upravljanje z viri na ravni vseh sodelujočih institucij. Vsi viri skupaj morajo zagotoviti stabilno izvajanje programa in korektno razdelitev sredstev med institucije glede na opravljeno delo. Pred začetkom izvedbe programa je treba najti odgovore tudi na vprašanja: Ali so viri znotraj mreže zadostni? Ali so enakomerno porazdeljeni? Ali je možno priskrbeti pomoč partnerskim institucijam, ki se soočajo s posebnimi težavami?

7. Organizacija in planiranje srečanj vnaprej

Razvoj skupnega programa zahteva čas in usklajevanje na vseh potrebnih nivojih odločanja. Pri tem je treba upoštevati, da se je ob usklajevanju s partnerji istočasno treba usklajevati na domači instituciji in med domačimi partnerji, če jih je več (na primer več sodelujočih članic ene univerze). Svoj čas zahtevajo tudi postopku akreditacije programov, zlasti v tistih okoliščinah, kjer je zadnja akreditacija programa postopek na zunanjem neodvisnem organu (na primer v Sloveniji na Nacionalni agenciji za kakovost v visokem šolstvu-NAKVIS). Srečanja vseh partnerskih institucij so nujno potrebna za razvoj idej in vzpostavitev povezanosti študija ter zagotovitev vseh potrebnih postopkov za dokončno akreditacijo in izvedbo študija.

8. Razvoj jezikovne politike in spodbujanje k učenju lokalnega jezika

Znotraj programa se moramo odločiti tudi, v katerem jeziku bodo potekala predavanja in kako izkoristiti možnosti za študente pri učenju tujega jezika. Vprašanje o uporabi jezika mora biti urejeno že ob oblikovanju programa in zapisano v sporazumu o izvedbi programa. Učenje lokalnih ali nacionalnih jezikov je učinkovit način vključevanja ostalih posameznikov in oddelkov znotraj institucije v izvajanje skupnih programov.

9. Jasno opredeliti zadolžitve

Jasna opredelitev nalog in odgovornosti je temelj za učinkovito izvedbo programa. Ni nujno, da so vse institucije vključene v program z enakimi deleži, saj lahko raznolikost prispevkov pripomore k temu, da se partnerske institucije usmerijo na posamezne dele programa. Jasna opredelitev zadolžitve bo preprečila podvajanje zadolžitve, vsebin in dodatnih stroškov. Imenovanje koordinatorskega programa v celoti in koordinatorskih na sodelujočih institucijah ter njihove naloge je ključno za racionalno poslovanje pri izvedbi programa, hkrati pa omogoča

enoten nastop pri predstavitvi programa ali pa pri prijavih na projekte ali pridobivanju sredstev za izvedbo programa.

10. Zagotoviti študentom dostop do informacij

Kandidat za študij oziroma študent mora imeti vse potrebne informacije o programu in dostopne po informacijskih poteh na vseh sodelujočih institucijah. Poleg informacij o študiju in pogojih za vpis, morajo biti posredovane tudi informacije o oblikah mobilnosti, vključno z informacijami o namestitvenih možnostih in jasna informacija o tem, kakšna diploma bo podeljena ob zaključku študija. Pozornost mora biti namenjena tudi možnostim za pridobitev dodatnih sredstev za socialno šibke študente in študente s posebnimi potrebami. Zagotoviti je treba vse potrebne postopke za mobilnost in vsa orodja transparentnosti izobraževanja (uporaba ECTS sistema zbiranja in prenosa kreditnih točk) in uporabi priloge k diplomi.

5 KORAKI ZA PRIPRAVO IN AKREDITACIJO SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA NA UL

Izjemno pomembno je, da se pobudniki sodelovanja z drugimi institucijami na področju priprave, akreditacije in izvedbe skupnih študijskih programov zavedajo kompleksnosti tega podviga in da si vnaprej začrtajo korake, postopke, vključevanje posameznih akterjev ter, nenazadnje, časovnico izvedbe posameznih faz priprave skupnega študijskega programa.

Že v fazi načrtovanja je potrebno razmisliti o vseh vidikih razvoja in implementacije skupnega študijskega programa. Diplomant, ki po uspešnem zaključku skupnega študijskega programa pridobi javno veljavno izobrazbo, mora biti osrednji cilj. Skupni študijski program se ne zaključi s podelitvijo diplome študentu – diplomant pridobi kvalifikacijo, s katero za vedno postane ambasador institucije, ki mu jo je izdala.

Osnovni koraki pri pripravi skupnih študijskih programov so (povezave na dokumentu vodijo na priloge, ki služijo članicam kot pomoč pri dogovoru s partnerskimi institucijami):

1. IZBIRA PARTNERSKIH INSTITUCIJ

- Dokumenti: *Informacije o partnerjih za sodelovanje pri pripravi, akreditaciji in izva-
janju skupnega študijskega programa* (Priloga 1)
- Organ odločanja o potrditvi partnerstva za sodelovanje pri skupnem študijskem pro-
gramu: senat članice UL

2. POTRDITEV ODLOČITVE O SKUPNEM ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

- Dokumenti: *obvestilo partnerskim institucijam o nameri/pobudi za pripravo skupnega
študijskega programa za podpis rektorja* (Priloga 2)
- Organ odločanja: Senat UL na predlog pristojne komisije in ob predloženem mnenju
Upravnega odbora UL

3. SKLENITEV SPORAZUMA

- Dokumenti: *osnutek sporazuma za podpis rektorja* (Priloga 3)
- Organ odločanja: rektor na predlog pristojne komisije

4. AKREDITACIJA SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

- Dokumenti ([Obrazec Predlog za akreditacijo NAKVIS](#))
- Organ odločanja: Senat UL na predlog senata članice UL

Upravljanje in organizacija skupnih programov

Raziskava JOIMAN³ je pokazala, da je visokošolska institucija **koordinatorica** praviloma zadolžena za sprejem prijav, pošiljanje sklepov o izbiri, finančni nadzor programa, pobiranje in porazdelitev šolnin.

Konzorcij je praviloma zadolžen za naslednje naloge: pregled prijav, odločitev o vpisu, organizacija mobilnosti in izdajanje potrdil.

Partnerske institucije so praviloma zadolžene za naslednje naloge: na centralni ravni: vpis, vize, namestitve, dobavo diplomske listine in priloge k diplomi; na ravni fakultete: organizacija dodatnih študijskih aktivnosti, preverjanje znanja, diplomske naloge in sporočanje ocen in izpiskov opravljenih obveznostih.

Glede na zgoraj navedeno lahko ločimo 3 različne modele organizacije skupnih programov:

- a) **centralizirana organizacija**, pri kateri je institucija koordinatorica zadolžena za večino postopkov,
- b) **združena/celostna organizacija**, pri kateri je za večino postopkov pooblaščen določena entiteta, npr. tajništvo konzorcija. Tajništvo je običajno na instituciji koordinatorici, vendar deluje kot posrednik med partnericami.
- c) **decentralizirana organizacija**, v kateri si partnerji delijo breme in odgovornost pri izpolnjevanju različnih nalog.

Mobilnost

Eden izmed glavnih ciljev bolonjskega procesa je omogočanje mobilnosti študentov. Mobilnost je ključna sestavina skupnega programa, saj morajo študenti del svojih obveznosti opraviti na vsaj eni izmed sodelujočih visokošolski institucij.

V skupnih študijskih programih Univerze v Ljubljani mora biti **zagotovljena mobilnost študentov najmanj** v obsegu 30 kreditnih točk ECTS oz. najmanj $\frac{1}{4}$ kreditnih točk ECTS celotnega študijskega programa.

Skupna diploma in priznavanje

Skupne diplome so učinkovite le tedaj, kadar so priznane in uporabne neposredno in brez posebnih ugotovitvenih postopkov. Skupna diploma pa ne more biti podeljena ali priznana, v kolikor ni priznan oz. akreditiran skupni program. Večina držav, ki sodelujejo in so članice mreže nacionalnih centrov za priznavanje izobraževanja (mreži ENIC in NARIC) priznajo visokošolske kvalifikacije v skladu z nacionalno zakonodajo in priručnikom The European recognition manual for higher education institutions⁴.

Pri uporabi **logotipa** UL upoštevajte dokument [Pravila uporabe logotipa Univerze v Ljubljani](#).

Pomen priloge k diplomi in ECTS kreditnega sistema

Priloga k diplomi in ECTS kreditne točke sta pomemben vir informacij, ki olajša postopek priznavanja kvalifikacij. Pri skupnih diplomah je še posebej pomembno, da je iz priloge k diplomi jasno razviden skupni značaj programa in opisuje značilnosti skupnega študijskega programa.

³ Good Practice Report for the Management and Administration of Joint Programmes. Joint Degree Management and Administration Network (JOIMAN). 2009, str. 27.

⁴ The European recognition manual for higher education institutions.

6 ZAKLJUČEK

Etika v mednarodnem partnerstvu, pa tako tudi v partnerstvu pri pripravi skupnih študijskih programov v visokem šolstvu, se v zadnjem času sooča s poskusi oblikovanja etičnih standardov in postopkov sodelovanja posameznikov in institucij v globalnem kontekstu . Mnoge mednarodne organizacije, ki poskušajo prepoznati dobre prakse in jih ponuditi v širšo uporabo so med drugimi tudi Svet Evrope, IAU, UNESCO in OECD. Namen tega je transparentnost v sodelovanju med institucijami in posamezniki, ki zagotavlja postavljanje jasnih ciljev, prave in natančne informacije ter dobro organizirane in vodene postopke in upravljanje partnerstva.

Temu so namenjena tudi orodja, ki so priloga posameznim korakom pri pripravi skupnih študijskih programov. Vsaka pobuda ali predlog s strani naših članic je dobrodošla informacija in priložnost za izboljšanje. Vaših predlogov bomo veseli na naslovu: rektorat@uni-lj.si.

UPORABLJENA IN PRIPOROČENA LITERATURA IN VIRI

1. Bridge Handbook. Joint Programmes and Recognition of Joint Degrees. BRIDGE Project. October 2012 (<http://erasmusmundus.it/descrizonestampa/project-outcomes.aspx>).
2. Developing Joint Masters Programmes for Europe. Results of the EUA Joint Masters Project. European University Association (EUA). Bruselj, 2004 (http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/Joint_Masters_report.1087219975578.pdf).
3. Guidelines for Quality Enhancement in European Joint Master Programmes. European University Association (EUA). Bruselj, 2006 (http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/EMNEM_report.1147364824803.pdf).
4. Ethics in international education, EAIE, Amsterdam, winter 2014.
5. European Consortium for Accreditation (ECA): <http://www.eaconsortium.net/>.
6. The European recognition manual for higher education institutions: <http://eurorecognition.eu/Manual/EAR%20HEI.pdf>
7. European University Association (EUA): <http://www.eua.be>.
8. Joint Degree Management and Administration Network (JOIMAN): <https://www.joiman.eu>.
9. JOI.CON project (Joint Programme Management – Conferences and Training): <https://www.joiman.eu/ProjectResults/JoiconResults/Forms/PublicDeliverables.aspx>.
10. Recommendation on the Recognition of Joint Degrees. Adopted by the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region. June 2004.
11. Sporočila ministrov, pristojnih za visoko šolstvo, z rednih srečanj ob spremljanju napredka bolonjske reforme: http://www.mvzt.gov.si/si/delovna_podrocja/visoko_solstvo/bolonjski_proces/vsebina/.
12. Survey on Master Degrees and Joint Degrees in Europe. Christian Tauch and Andrejs Rauhvargers. European University Association (EUA), September 2002 (http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/Survey_Master_Joint_degrees_en.1068806054837.pdf).

INFORMACIJE O PARTNERJIH ZA SODELOVANJE PRI PRIPRAVI, AKREDITACIJI IN IZVAJANJU SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. SISTEM VISOKEGA ŠOLSTVA V DRŽAVI SEDEŽA/IZVAJANJA PROGRAMA PARTNERSKE INSTITUCIJE

- možnosti sodelovanja v skupnih študijskih programih po predpisih, ki veljajo za partnersko institucijo
- grafični prikaz šolskega sistema, v katerega se uvrščajo programi partnerskih institucij

2. STATUS IN OSNOVNI PODATKI O PARTNERSKI INSTITUCIJI

- status akreditacije
- ustanovitelj/lastnik
- področja delovanja

3. STRATEŠKI CILJI PARTNERSKE INSTITUCIJE NA PODROČJU INTERNACIONALIZACIJE, H KATERIM JE USMERJEN NOV SKUPEN ŠTUDIJSKI PROGRAM

- izobraževanje
- raziskovanje in prenos znanja
- temeljni cilji novega skupnega študijskega programa (pričakovana znanja, spretnosti in kompetence diplomantov)

4. PREDSTAVITEV ČLANICE/ORGANIZACIJSKE ENOTE PARTNERSKE INSTITUCIJE IN NJENE DEJAVNOSTI

- študijski programi na relevantni stopnji (**vrste in stopnje študijskih programov, ki jih izvaja partnerska institucija**, npr. 1., 2. 3. Stopnja, 3+2 ali 4+1 ali 5+0, npr. visokošolski, univerzitetni, magistrski, enoviti magistrski, doktorski...)
- raziskovalni programi, projekti ; pri doktorskem študiju še reference nosilcev
- mednarodne povezave – sporazumi, sodelovanja v mrežah, mednarodne akreditacije.

5. NAČRT SODELOVANJA

- časovni načrt s predvidenimi postopki in pristojnostmi
- obveznosti in prispevki partnerskih institucij v fazi priprave, akreditacije in izvedbe študijskega programa (npr. deleži izvedbe programa...)
- načrt mobilnosti študentov

6. VIRI ZA PRIPRAVO IN IZVAJANJE SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

- finančna ocena in viri (ocenjeni stroški izvedbe programa, viri financiranja (šolnine, projekti, stalni viri), možnosti štipendiranja, razdelitev sredstev med partnerji...)
- kadrovska ocena in viri
- materialni pogoji in oprema

7. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

- načela in načini skupnega spremljanja, izboljševanja in zagotavljanja kakovosti

8. KORISTNE PRAKTIČNE INFORMACIJE O DEJSTVIH ALI PREDLOGIH TER DRUGIH OKOLIŠČINAH, KI VPLIVAJO NA ORGANIZACIJO IN IZVAJANJE IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI in so del sporazuma o sodelovanju med UL in tujo partnersko institucijo (tujimi partnerskimi institucijami):

Določene osebe za sodelovanje s partnerji in koordinacijo pri pripravi vseh podlag za sodelovanje

- za vsebino
- za strokovno in administrativno podporo

Študijsko leto in študijski koledar

Razpis za vpis, prijave, izbira in vpis študentov

- opredelitev vpisnih pogojev
- objava razpisa za vpis
- izbira kandidatov
- priznavanje tujih kvalifikacij za vpis

Uporaba jezikov za komunikacijo med partnerskimi institucijami, za sklenitev sporazuma in izvedbo skupnega programa

Podeljevanje strokovnih in znanstvenih naslovov na partnerskih institucijah

Odgovornosti sodelujočih partneric in način upravljanja sodelovanja

- stopnja centralizacije/decentraliziranega upravljanja (koordinatorstvo ene institucije, konzorcijsko upravljanje...)
- pri izvedbi sodelovanja (razpisi, postopki izbire kandidatov, deli študijskega programa...)
- pri zagotavljanju kakovosti
- sodelovanje pri skupnih organih, skupinah
- pri koordinaciji skupnih aktivnosti (samoevalvacije...)
- odgovornosti partneric za zagotovitev sredstev

Vsebina in oblika skupne diplome ter priloge k diplomi

- predpisi, ki urejajo izdajo diplome in priloge k diplomi
- predlog vzorcev
- podpisniki listin
- tisk in podelitev listin (promocija na doktorskem študiju)

Načini promocije programa in informiranost javnosti

- razpisi za vpis (vpisni pogoji, postopki za izbor kandidatov, roki za razpise, izbiro...)
- objave (razpisa za vpis, zbornikov študijskih programov)
- publikacije in druge oblike promocije

Obvezne sestavine sporazuma o sodelovanju pri pripravi, akreditaciji in izvajanju skupnega študijskega programa glede na specifike nacionalnih zakonodaj/institucionalnih pravil

Podpis odgovorne osebe

Št./No:
Datum/Date:

**PISMO O NAMERI
LETTER OF INTENT**

Spodaj Podpisani prof. dr. _____, rektor Univerze v Ljubljani, s tem pismom potrjujem pripravljenost Univerze v Ljubljani Fakultete/Akademije _____, da sodeluje v pripravi, akreditaciji in izvajanju skupnega študijskega programa _____ stopnje z (delovnim) imenom _____

z naslednjimi partnerskimi institucijami:

I, Prof. dr. _____ Rector of the University of Ljubljana with this letter declare the intent of the University of Ljubljana Faculty/Academy _____ to cooperate in the design, accreditation, and provision of the joint _____ (Bachelor, Master, Doctoral) study programme _____

with the following partnership institutions:

(podpis/signature)

Prof.dr. _____
Rektor/Rector

SPORAZUM O SODELOVANJU PRI IZVAJANJU SKUPNEGA PROGRAMA

Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov v 20. členu predpisujejo, kaj mora biti opredeljeno v **sporazumu med slovenskimi visokošolskimi zavodi**:

- pravice in obveznosti visokošolskih zavodov pri izvajanju skupnega študijskega programa,
- samoevalvacija skupnega študijskega programa, njegovega spreminjanja in posodabljanja,
- delež skupnega študijskega programa, ki ga bo izvajal posamezni visokošolski zavod,
- diploma in skupna priloga k diplomi;
- ter koordinacija
- razpisa za vpis, izbire in vpisa študentov, poteka in dokončanja študija,
- pridobivanja kompetenc oziroma učnih izidov študentov in diplomantov skupnega študijskega programa,
- zagotavljanja pravic študentov, vpisanih v skupni študijski program, visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter drugih deležnikov, ki sodelujejo pri izvajanju tega programa.

Merila za mednarodno sodelovanje pri visokošolskem izobraževanju v 8. členu predpisujejo, katere določbe mora vsebovati **konzorcijski sporazum** pri izvajanju **mednarodnega skupnega programa**:

- načinu sodelovanja pri vodenju in izvajanju mednarodnega skupnega študijskega programa ter jasni razmejitvi odgovornosti,
- pravicah in obveznostih vseh sodelujočih visokošolskih zavodov,
- deležu in vsebini oziroma učnih enotah študijskega programa, ki ju bo izvajal posamezni visokošolski zavod,
- enotnih vpisnih pogojih, pogojih za napredovanje in končanje študija,
- številu kreditnih točk, ki jih bo podeljeval posamezni visokošolski zavod,
- učnih jezikih,
- plačilu/financiranju študija,
- samoevalvaciji programa, njegovega spreminjanja in posodabljanja,
- vsebini in obliki skupne diplome oziroma določbe o tem, da bodo visokošolski zavodi podeljevali vsak svojo diplomo,
- vsebini in obliki skupne (usklajene) priloge k diplomi;
- ter koordinaciji
- vpisa študentov, poteka in končanja študija ter podeljevanja diplom,
- pridobivanja kompetenc in doseganja učnih izidov študentov in diplomantov,
- zagotavljanja pravic vpisanih študentov, visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter drugih deležnikov, ki sodelujejo pri izvajanju programa,
- organizacije in izvajanja redne skupne samoevalvacije študijskega programa, sodelovanja vseh deležnikov, predvsem študentov in visokošolskih učiteljev vseh sodelujočih visokošolskih zavodov, pri samoevalvaciji.

Konzorcijski sporazum mora biti sklenjen najmanj za toliko časa, kolikor traja študij po mednarodnem skupnem študijskem programu, podaljšanem za eno leto.

Poleg podatkov, ki jih predpisujejo Merila, mora pogodba vsebovati še naslednje:

- a) **določitev jezika, v katerem je pogodba sestavljena in je pravno zavezujoč,**
- b) **navedba števila izvodov,**
- c) **navedba obdobja veljavnosti pogodbe,**
- d) **določitev pristojnega sodišča v primeru spora** (članica se namesto tega lahko tudi dogovori, da bo v primeru spora odločala ali arbitražna ali mediacija),
- e) **določitev pravnega reda, ki bo veljal za presojanje pogodbe/sporazuma** (če to ni določeno, v primeru spora pristojno sodišče na podlagi zakona o mednarodnem zasebnem pravu določi najbližji pravni red, ki bo v konkretni zadevi ključen)

PRAVNA PODLAGA ZA OBLIKOVANJE SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

1. Zakon o visokem šolstvu (ZViS)

33b. člen

(skupni študijski programi)

Skupni študijski programi so študijski programi za pridobitev izobrazbe, ki jih visokošolski zavod sprejme in izvaja skupaj z enim ali več visokošolskimi zavodi iz Republike Slovenije ali tujine.

Za skupne študijske programe, ki jih izvaja skupaj več visokošolskih zavodov iz Republike Slovenije, se poleg določb tega zakona upoštevajo tudi merila za oblikovanje in sprejemanje skupnih študijskih programov, ki jih sprejme Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

Za skupne študijske programe, ki jih visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji namerava izvajati s tujimi visokošolskimi zavodi, ki so akreditirani pri agencijah, ki so na seznamu Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu (European Quality Assurance Register for Higher Education; v nadaljnjem besedilu: EQAR), postopek prve akreditacije programa izvede ena od agencij, ki so na seznamu EQAR. Taki programi morajo biti priglašeni Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu na način, ki ga ta določi.

Za skupne študijske programe, ki jih visokošolski zavod s sedežem v Republiki Sloveniji namerava izvajati s tujim visokošolskim zavodom, ki ni akreditiran pri agencijah, ki so na seznamu EQAR, se postopek prve akreditacije programa izvede pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, zaključen pa mora biti najkasneje v petih mesecih od popolnosti vloge za akreditacijo.

Kdor opravi vse obveznosti po skupnem študijskem programu za pridobitev izobrazbe, dobi skupno diplomo, ki je javna listina. Vsebinsko in obliko skupne diplome ter priloge k diplomi določijo sodelujoči visokošolski zavodi. Sodelujoči visokošolski zavodi se lahko dogovorijo, da namesto skupne diplome podelijo vsak svojo diplomu.

Skupni študijski programi s tujimi visokošolskimi zavodi morajo biti pred začetkom izvajanja vpisani v eVŠ in javno objavljeni pred sprejemom razpisa za vpis.

2. Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov

V teh *Merilih* so določeni postopki akreditacije skupnih študijskih programov, pri katerih sodeluje več visokošolskih zavodov iz Republike Slovenije:

- 20. člen (akreditacija skupnega programa slovenskih visokošolskih zavodov): sporazum,
- 33. člen (vloga za akreditacijo in zunanjo evalvacijo ter priloge): III.2.3 *Akreditacija skupnega študijskega programa slovenskih visokošolskih zavodov*.

3. Merila za mednarodno sodelovanje pri visokošolskem izobraževanju

Obrazci vlog so vsebovani v naslednjih členih: **35. člen** (akreditacija), **36. člen** (evalvacija) in **38. člen** (priglasitev).

Zahtevane priloge k vlogi so opredeljene v 27. členu.

Opredelitev določb, ki morajo biti vsebovane v **konzorcijskem sporazumu** je v 8. členu.

Postopek akreditacije/priglasitve je natančneje opredeljen v naslednjih členih: 24. člen (začetek postopka), 25. člen (vlagatelj), 26. člen (skupine strokovnjakov), 28. člen (popolnost vloge).

Ostale določbe *Meril*, ki se nanašajo na skupne programe, so naslednje: 6. člen (opredelitev), 7. člen (akreditacija), 8. člen (dodatna merila za presojo), 9. člen (odstop od sodelovanja), 10. člen (zunanja evalvacija), 11. člen (izredna evalvacija), 12. člen (priglasitev), 21. člen (prenehanje akreditacije/izvajanja), 29. člen (vrste postopkov; spremembe programa), 30. člen (odločitve Sveta

agencije), 31. člen (ponovna vloga za akreditacijo), 32. člen (veljavnost akreditacije), 34. člen (določanje vzorca za evalvacijo mednarodnih skupnih študijskih programov in postopek).

27. člen

(vloga ter priloge)

VI.2.1 Akreditacija mednarodnega skupnega študijskega programa

Izpolniti je treba obrazec za vlogo »Akreditacija mednarodnega skupnega študijskega programa« in priložiti:

1. konzorcijski sporazum o sodelovanju visokošolskih zavodov pri izvajanju skupnega študijskega programa, ki ga podpisujejo vsi visokošolski zavodi, sestavljen v skladu z 8. členom teh meril;
2. vzorec skupne diplome oziroma diplom, ki jih bodo podeljevali posamezni sodelujoči visokošolski zavodi;
3. vzorec skupne priloge k diplom;
4. sklep senata slovenskega visokošolskega zavoda o sprejetju mednarodnega skupnega študijskega programa;
5. učne načrte;
6. analizo potreb in ciljev družbe;
7. veljavne odločbe o izvolitvi v naziv, izjave o sodelovanju, soglasja delodajalcev za visokošolske učitelje in sodelavce slovenskega visokošolskega zavoda;
8. veljavne odločbe o izvolitvi v naziv ali ustrezna dokazila tujih visokošolskih zavodov o svojih visokošolskih učiteljih in sodelavcih;
9. dokazila o znanstvenem, strokovnem, raziskovalnem oziroma umetniškem delu izvajalcev programa ali naslov spletnih strani, s katerih je to razvidno;
10. dokazila o virih in opremi za izvajanje študijskega programa;
11. načrt za izvajanje študijskega programa, če ni vsebovan v konzorcijskem sporazumu.

VI.2.2 Evalvacija mednarodnega skupnega študijskega programa

Izpolniti je treba obrazec za vlogo »Evalvacija mednarodnega skupnega študijskega programa« in priložiti:

1. samoevalvacijska poročila za zadnja tri leta in dokumente, iz katerih je razvidno uresničevanje nalog na podlagi izsledkov samoevalvacijskega poročila za zadnje zaključeno samoevalvacijsko obdobje (kadar niso del samoevalvacijskega poročila) ter načrt ukrepov za prihodnje samoevalvacijsko obdobje;
2. poročilo o uresničevanju konzorcijskega sporazuma, kadar ni del samoevalvacijskega poročila.

VI.2.4 Priglasitev študijskega programa

Izpolniti je treba obrazec za vlogo »Priglasitev študijskega programa« in priložiti:

1. za priglasitev v tujini akreditiranega mednarodnega skupnega študijskega programa:
 - dokazilo o akreditaciji sodelujočih tujih visokošolskih zavodov pri agencijah, vpisanih na seznam EQAR,
 - dokazilo o akreditaciji priglašene mednarodnega skupnega študijskega programa pri agenciji, vpisani na seznam EQAR;
2. ...

V obeh primerih mora vlagatelj priložiti priglašeni študijski program z opredeljenimi splošnimi podatki o programu, cilji programa ter splošnimi in predmetno-specifičnimi kompetencami oziroma učnimi izidi, učnimi načrti, pogoji za vpis in merili za izbiro ob omejitvi vpisa, načini ocenjevanja, pogoji za napredovanje po programu, podatki o načinih in oblikah izvajanja ter navedbo pridobljenega strokovnega ali znanstvenega naslova.

Če priglašeni študijski program ne vsebuje vseh sestavin, določenih v prejšnjem odstavku tega člena, je treba priložiti obvezne sestavine študijskega programa skladno z nacionalno zakonodajo države akreditacije.

**KLJUČNI PREDPISI, KI JIH JE POTREBNO UPOŠTEVATI PRI
OBLIKOVANJU IN IZVAJANJU SKUPNIH ŠTUDIJSKIH
PROGRAMOV**

- [Statut Univerze v Ljubljani](#)
- [Študijsko področje na UL](#)